

домозетъ, въ които бѣха се родили тѣ и за пръвъ лѣтъ Божието слънце видѣли; изслушахъ създалитѣ се вече за тѣхъ и около тѣхъ легенди, разказани намъ отъ близки и далечни тѣмъ хора. Карасояновъ фотографира домовете и дворовете, въ които бѣха се родили и изживѣли дѣтинството си Любенъ Каравеловъ, Левски, Ботевъ, Бенковски, и т. н.... Тия скромни, нагледъ, кѫщурки ми направиха силно и дълбоко впечатление, изъ което се зароди и израстна, като фениксъ изъ паметта слѣдната творческа мисъль: тия малки, потънали въ буренъ, кѫщурки да се прѣвърнатъ въ величествени паметници на свободата-въ кѫщи-Мизеи, заобиколени съ разкошни паркове-паметници. Носейки въ ума и въ сърцето си, тая щасливо зародила се въ менъ творческа мисъль, азъ се изкачихъ на Бѣлзуджанските сакали и отъ тукъ замечахъ за нейното реализиране.

Въ Казанлѣкъ получихъ бѣрза телеграма отъ София, съ която ми се съобщаваше, че делегатите на поборнико-опълченските дружества сѫ дошли вече въ София и че безъ менъ конгреса не ще се открие. На часа отпътувахъ въ София.

II.

Годините 1897 и 99 бѣха години на поборнико-опълченските конгреси. Тѣ бѣха свикани отъ Софиското централно поборнико-опълченско дружество за разрешение въпросите по мѣзерното положение на борците отъ освободителната епopeя-на живи останалитѣ поборници и опълченци. По моя лична инициатива, бѣха поканени на конгреса видните и останали живи борци отъ епopeята на борбите за Църковна независимостъ. Лично отидохъ въ домовете на Драганъ Цанковъ и Марко Балабановъ, натоварихъ ги на файтонъ; и като драгоцѣненъ исторически багажъ ги стоварихъ въ заседателната зала на конгреса. Съ ура и да живѣятъ борците на църковната независимостъ бѣха посрѣдници двамата побѣдѣли отъ годините старци. На конгреса бѣха надошли, въ качеството си на делигати, повече отъ сто души, представители на поборнико-опълченските дружества, каквито ги имаше тогава въ голѣмите и малки градове на Бѣлгария. Конгресътъ се откри отъ Драганъ Цанковъ съ прочувствена рѣч, адресирана къмъ поборнико-опълченците, творители на новигъ политически сѫдбии на вчерашна поробена Бѣлгария. Той ги нарѣчи герои на освободителната епopeя и съ сълзи на очи имъ благодари, че тѣ не сѫ забравили своите другари, борци отъ епopeята на църковната независимостъ.

Конгресътъ единодушно избира за председателъ Стоянъ Заимовъ - другарътъ на Левски - Ботевъ - Узуновъ - Любенъ Каравеловъ - Бенковски - избира Заимовъ - Апостолъ - организаторъ на тайниятъ бѣлгарски централенъ